

จังหวัดมุกดาหาร

1. สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัด

จังหวัดมุกดาหารมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย และเป็นเมืองชายแดนที่มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับประเทศลาว โดยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่สำคัญ ได้แก่ เขามโนรมย์ ภูเก้าอ้อ แก่งกะเบา ภูผาเทิบ ภูสระดอกบัว นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑสถานและวัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น ชมพิพิธภัณฑสถานห่อแก้ว วัดหลวงปู่จาม วัดมุนีโนรมย์ วัดศรีมงคลใต้ วัดป่าเลไลย์วชิรวิหาร และมีสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 ซึ่งเป็นเส้นทางติดต่อไปยังประเทศลาวที่สำคัญ และมีตลาดอินโดจีนเป็นแหล่งช้อปปิ้งที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยว

ปี 2551 เป็นปีที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมามากช่วงเทศกาลและตลอดปี เนื่องจากเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัด มีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยบรรยากาศโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวหากเป็นช่วงเทศกาลจะมีบรรยากาศค่อนข้างคึกคัก หากไม่ใช่ช่วงเทศกาลหรือช่วงที่มีวันหยุดยาวบรรยากาศค่อนข้างเงียบเหงา ผู้คนไม่พลุกพล่าน ช่วงในไตรมาสที่ 3 บรรยากาศค่อนข้างเงียบเหงา เนื่องจากปัญหาสินค้านำเข้าหรือมีส่วนผสมของนมที่มีสารเมลามีนปนเปื้อนที่มาจากประเทศจีน ซึ่งขายในตลาดอินโดจีนริมฝั่งแม่น้ำโขงมีปัญหา ทำให้ตลาดแห่งนี้ซบเซาในช่วงหนึ่ง แต่โดยรวมยังมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเรื่อยๆ แต่น้อยกว่าปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นที่ตลาดอินโดจีนหรือข้ามพรมแดนไปยังประเทศลาว และมีนักท่องเที่ยวจากลาวข้ามมายังประเทศไทย

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมซื้อของฝากมาก ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
ตลาดอินโดจีน	สินค้าอุปโภคบริโภค ของฝาก ของใช้ในครัวเรือน เสื้อผ้า อาหารแห้ง
หนองลุ่ม	ผ้าทอมือสายโบราณ
นิคมคำสร้อย	เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสานจากไม้ไผ่
ภูผาเพิง	เครื่องจักสานจากพลาสติก เช่น ตะกร้า

2. โครงสร้างทั่วไปของผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 2,272 ตัวอย่าง แบ่งเป็นคนไทยร้อยละ 90 และชาวต่างประเทศร้อยละ 10 โดยมีกลุ่มคนไทยที่ค้างคืนร้อยละ 94 และชาวต่างประเทศค้างคืนร้อยละ 94

2.1 ภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่อาศัย

คนไทยที่เดินทางมามุกดาหาร ส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยกัน และกรุงเทพฯ ด้วยสัดส่วนร้อยละ 82 และ 7 ตามลำดับ ส่วนชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จะมาจากประเทศในทวีปเอเชียและยุโรป ด้วยสัดส่วนร้อยละ 61 และ 26 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มุกดาหาร ในปี 2551

จังหวัด	ภูมิลำเนา	คนไทย			ภูมิลำเนา	ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
มุกดาหาร	1. กรุงเทพฯ	4.27	7.11	6.94	1. ทวีปอเมริกา	-	3.77	3.56
	2. ภาคกลาง	3.42	2.59	2.64	2. ทวีปยุโรป	30.77	25.47	25.78
	3. ภาคตะวันตก	-	0.26	0.24	3. โอเชียเนีย	23.08	8.49	9.33
	4. ภาคตะวันออก	1.71	1.50	1.52	4. ทวีปเอเชีย	46.15	62.26	61.33
	5. ภาคเหนือ	4.27	4.10	4.11	5. ตะวันออกกลาง	-	-	-
	6. ภาคใต้	3.42	2.96	2.98	6. ทวีปแอฟริกา	-	-	-
	7. ภาคอีสาน	82.91	81.48	81.56				
	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00
	ยอดรวม (คน)	117	1,930	2,047	ยอดรวม (คน)	13	212	225

2.2 เพศ อายุ อาชีพ รายได้

คนไทย

กลุ่มตัวอย่างคนไทยประกอบด้วยเพศหญิงและชายในสัดส่วนร้อยละ 36:64 ประมาณร้อยละ 68 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 25-44 ปี ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร (28%) ข้าราชการ- วิศวกร (27%) และทำธุรกิจส่วนตัว (11%) ในด้านรายได้ ร้อยละ 75 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาทต่อเดือน

ชาวต่างประเทศ

ชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดมุกดาหาร ร้อยละ 59 เป็นเพศชาย กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25-44 มีมากถึงร้อยละ 61 ของกลุ่มตัวอย่าง อาชีพของผู้เดินทางส่วนใหญ่คือ เกษตรกร (35%) ข้าราชการ (19%) และนักเรียน นักศึกษา (12%) โดยทั้ง 3 กลุ่มมีส่วนรวมกันถึงร้อยละ 66 ของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 73 เป็นกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อปี

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มามุกดาหาร ในปี 2551

มุกดาหาร	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
เพศ	ชาย	53.85	64.82	64.19	53.85	59.43	59.11
	หญิง	46.15	35.18	35.81	46.15	40.57	40.89
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อายุ	15-24 ปี	35.04	15.96	17.05	38.46	9.43	11.11
	25-34 ปี	22.22	37.98	37.08	23.08	33.96	33.33
	35-44 ปี	17.95	31.97	31.17	23.08	28.30	28.00
	45-54 ปี	18.80	10.67	11.14	-	17.92	16.89
	55-64 ปี	5.13	3.37	3.47	15.38	9.91	10.22
	65 ปีขึ้นไป	0.85	0.05	0.10	-	0.47	0.44
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	13.68	10.67	10.85	7.69	6.60	6.67
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	27.35	26.63	26.67	7.69	19.81	19.11
	พนักงานบริษัท	4.27	8.50	8.26	7.69	10.38	10.22
	แม่บ้าน	7.69	5.28	5.42	-	2.83	2.67
	นักเรียน นักศึกษา	29.91	9.22	10.41	38.46	9.91	11.56
	เกษียณ	0.85	0.93	0.93	-	4.25	4.00
	เกษตรกร	11.97	29.38	28.38	23.08	35.85	35.11
	แรงงานรับจ้าง	4.27	9.38	9.09	15.38	10.38	10.67
	อื่นๆ	-	-	-	-	-	-
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 3 โครงสร้างด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มามุกดาหาร ในปี 2551

จังหวัด	รายได้ (บาทต่อปี)	ชาวไทย			รายได้ (US\$ ต่อปี)	ชาวต่างชาติ		
		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	Total		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	Total
มุกดาหาร	ไม่มีรายได้	34.19	10.05	11.43	1.น้อยกว่า 10,000	100.00	71.70	73.33
	น้อยกว่า 10,000	20.51	38.39	37.37	2. 10,000 – 14,999	0.00	10.85	10.22
	10,000-15,000	23.08	25.91	25.74	3. 15,000 – 19,999	0.00	15.09	14.22
	15,001-30,000	11.11	11.04	11.04	4. 20,000 – 39,999	0.00	1.89	1.78
	30,001-45,000	6.84	12.23	11.92	5. 40,000 – 59,999	0.00	0.00	0.00
	45,001-60,000	4.27	2.02	2.15	6. 60,000 – 79,999	0.00	0.47	0.44
	60,000-75,000	0.00	0.26	0.24				
	75,001-90,000	0.00	0.10	0.10				
	มากกว่า 90,000	0.00	0.00	0.00				
	รวม (ร้อยละ)		100	100	100	รวม (ร้อยละ)	100	100
ยอดรวม (คน)		117	1,930	2,047	ยอดรวม (คน)	13	212	225

3. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อนในแต่ละครั้ง

คนไทย

วัตถุประสงค์หลักของนักเดินทางที่มาเป็นการเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อนร้อยละ 86 และเพื่อท่องเที่ยวร้อยละ 11 โดยมีมากถึงร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาเที่ยวมุกดาหาร จังหวัดเดียว ประมาณร้อยละ 6 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ค้างคืน การมาเยือนจังหวัดมุกดาหาร ร้อยละ 70 เป็นการเดินทางครั้งแรกในปี 2551 สำหรับผู้ร่วมทางร้อยละ 50 เป็นการเดินทางมากับเพื่อน และร้อยละ 24 เดินทางมากับครอบครัว โดยส่วนใหญ่มีกนิยมเดินทาง 1-2 คน (ร้อยละ 60)

ชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักร้อยละ 67 เป็นการเดินทางมามุกดาหารเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน ประมาณร้อยละ 22 เดินทางมาเยี่ยมญาติ และมีร้อยละ 11 ที่เดินทางมาติดต่อกิจการ โดยมีร้อยละ 95 เดินทางท่องเที่ยวครั้งละ 2-3 จังหวัด ร้อยละ 6 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ค้างคืน และร้อยละ 48 เป็นการเดินทางมามุกดาหารเป็นครั้งแรกในปี 2551 สำหรับผู้ร่วมทางร้อยละ 28 เป็นการเดินทางมากับเพื่อน และอีกร้อยละ 28 เดินทางมากับคนเดียว ส่วนใหญ่มีกนิยมเดินทาง 1-2 คน (ร้อยละ 59)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ)

มุกดาหาร	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
วัตถุประสงค์ ของการท่องเที่ยว	1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน	33.33	9.22	10.60	76.92	66.51	67.11
	2. ประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	11.11	1.30	1.86	-	-	-
	3. ติดต่อธุรกิจ	7.69	1.24	1.61	15.38	10.38	10.67
	4. ปฏิบัติราชการ/ปฏิบัติงาน	0.85	0.10	0.15	-	-	-
	5. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	46.15	87.93	85.54	7.69	23.11	22.22
	6. ชมนิทรรศการ/แสดงสินค้า	0.85	-	0.05	-	-	-
	7. ได้รับรางวัล	-	0.05	0.05	-	-	-
	8. ไหว้พระ ปฏิบัติธรรม	-	0.16	0.15	-	-	-
	9. อื่นๆ	-	-	-	-	-	-
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนจังหวัดที่ ท่องเที่ยว	1 จังหวัด	100.00	99.90	99.90	7.69	1.42	1.78
	2 จังหวัด	-	0.05	0.05	61.54	50.00	50.67
	3 จังหวัด	-	0.05	0.05	30.77	45.28	44.44
	4 จังหวัด	-	-	-	-	3.30	3.11
	5 จังหวัดขึ้นไป	-	-	-	-	-	-
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนการเยี่ยม เยือน	จำนวน 1 ครั้ง	70.09	70.16	70.15	23.08	49.06	47.56
	จำนวน 2 ครั้ง	23.93	19.38	19.64	15.38	22.17	21.78
	จำนวน 3 ครั้ง	5.13	9.27	9.04	23.08	10.85	11.56
	จำนวน 4 ครั้ง	-	0.73	0.68	23.08	8.96	9.78
	จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	0.85	0.47	0.49	15.38	8.96	9.33
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	20.51	14.35	14.70	23.08	27.83	27.56
	เพื่อนหรือแฟน	58.12	49.02	49.54	7.69	29.25	28.00
	ครอบครัว	13.68	24.92	24.28	7.69	14.62	14.22
	ญาติ	5.13	10.67	10.36	53.85	19.81	21.78
	กลุ่มที่ทำงานร่วมกัน	2.56	0.98	1.07	7.69	8.49	8.44
	อื่น ๆ	-	0.05	0.05	-	-	-
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ต่อ)

มุกดาหาร	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
จำนวนผู้ร่วม ทาง	จำนวน 1 คน	33.33	15.91	16.90	23.08	30.66	30.22
	จำนวน 2 คน	23.93	43.94	42.79	15.38	29.72	28.89
	จำนวน 3 คน	10.26	15.91	15.58	15.38	16.51	16.44
	จำนวน 4 คน	10.26	10.78	10.75	-	8.02	7.56
	จำนวน 5 คน	13.68	7.62	7.96	7.69	6.13	6.22
	จำนวน 6-10 คน	7.69	5.80	5.91	30.77	7.08	8.44
	จำนวนมากกว่า 10 คน	0.85	0.05	0.10	7.69	1.89	2.22
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรชาวไทยมาจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ การมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เวลาในการเดินทาง และอาหารอร่อย ตามลำดับ

สำหรับนักท่องเที่ยวไทยนั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดมุกดาหาร คือ การมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ระยะเวลา และช่วงเทศกาล โดยปัจจัยทั้งสามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดมุกดาหารได้มากกว่าร้อยละ 93

ส่วนนักทัศนกรชาวต่างประเทศทั้งหมด (ร้อยละ100) ตอบว่ามาจังหวัดมุกดาหาร เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แรงจูงใจที่สำคัญ ได้แก่ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และเวลาในการเดินทาง ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดมุกดาหารในปี 2551

แรงจูงใจของการมาเที่ยว	นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สถานที่ท่องเที่ยว	51.28	100.00	85.75	99.06
มีความปลอดภัย	0.00	0.00	0.00	0.00
อาหารอร่อย	14.53	0.00	1.19	0.00
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7.69	0.00	2.07	0.47
ช่วงเทศกาล	0.00	0.00	3.11	0.00
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	0.85	0.00	0.41	0.00
สินค้าราคาถูก	5.13	0.00	0.98	0.00
ระยะทาง	0.85	0.00	4.51	0.00
เวลาในการเดินทาง	17.95	0.00	1.81	0.47
อื่นๆ	1.71	0.00	0.16	0.00
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และแหล่งบันเทิงนันทนาการ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้แก่ แหล่งช้อปปิ้ง วัด และแหล่งบันเทิงนันทนาการ

ตารางที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
วัด	38.7	32.7
พระราชวัง	0.0	0.0
แหล่งบันเทิงนันทนาการ	19.9	28.2
อุทยานแห่งชาติ	0.6	0.3
อุทยานประวัติศาสตร์	0.0	0.0
พิพิธภัณฑ์	0.2	0.0
ชายหาด น้ำตก ถ้ำ	3.0	0.0
แหล่งช้อปปิ้ง	37.5	38.9
สวนสัตว์ สวนสนุก	0.0	0.0
รวม	100.0	100.0

5. การประเมินคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อน

5.1 คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดมุกดาหารจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งเที่ยวน้อยมาก สำหรับชาวไทย แหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหามากที่สุดในจังหวัดมุกดาหาร คือ อุทยานแห่งชาติ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไม่พบปัญหาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร

ตารางที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดมุกดาหารในปี 2551

แหล่งท่องเที่ยว		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
มุกดาหาร	วัด	0.11	0.00
	พระราชวัง	0.00	0.00
	แหล่งบันเทิงนันทนาการ	0.43	0.00
	อุทยานแห่งชาติ	3.11	0.00
	อุทยานประวัติศาสตร์	0.00	0.00
	พิพิธภัณฑสถาน	2.38	0.00
	ชายหาด น้ำตก ถ้ำ	0.15	0.00
	แหล่งช้อปปิ้ง	0.62	0.00
	สวนสัตว์ สวนสนุก	0.00	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	2,047	225

5.2 คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดมุกดาหารอยู่ในเกณฑ์ดีมาก นักเดินทางชาวไทยที่มาจังหวัดมุกดาหาร ส่วนใหญ่คือร้อยละ 1.03 ของกลุ่มตัวอย่างตอบว่ามีปัญหา ด้านการใช้รถมอเตอร์ไซค์ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดมุกดาหาร

ตารางที่ 8 ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของนักเดินทางที่มาจังหวัดมุกดาหารในปี 2551

ระบบขนส่งสาธารณะ		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
มุกดาหาร	รถประจำทาง/รถสองแถว	0.24	0.00
	เรือโดยสาร	0.00	0.00
	รถแท็กซี่/รถสามล้อ/แท็กซี่	0.24	0.00
	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	1.03	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	2,047	225

5.3 คุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัด

ในการประเมินการให้บริการของสถานที่พักแรมในจังหวัดมุกดาหาร ทั้งในด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยอาหารของที่พักแรม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 98 มีความพอใจในระดับปานกลางในทุกด้าน ที่เหลือเป็นระดับดี โดยไม่พึงพอใจเป็นศูนย์ สำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจในบริการของสถานที่พักในจังหวัดมุกดาหารระดับพอใช้ ร้อยละ 99, 93 และ 97 ตามลำดับ นอกนั้นเป็นระดับดี โดยมีระดับไม่พึงพอใจเป็นศูนย์ในทุกด้าน

5.4 ข้อคิดเห็นของนักเดินทางด้านบริการของจังหวัด

ผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากนักวิจัยภาคสนาม ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยแบบสอบถาม พอสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารได้ดังนี้

- ความสะอาด และความเป็นระเบียบ ยังไม่ดีเท่าที่ควร
- การบริการไม่ประทับใจ เช่น เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองทำงานล่าช้า
- สินค้าไม่มีคุณภาพ เช่น สินค้าที่ตลาดอินโดจีนมีสินค้าจากจีนที่มีสารปนเปื้อนจากเมลามีนเป็นอันตรายกับผู้บริโภค
- ปัญหาน้ำท่วมไม่สะดวกในการเข้าถึงสถานที่
- ปัญหาทางเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ประชาชนไม่กล้าออกมาจับจ่ายซื้อของ

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดมุกดาหารในปี 2551

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
คุณภาพของที่พักรวม	แย่	0.00	0.00
	พอใช้	98.11	99.52
	ดี	1.89	0.48
	รวม	100.00	100.00
ความสะอาดของที่พักรวม	แย่	0.00	0.00
	พอใช้	98.11	93.30
	ดี	1.89	6.70
	รวม	100.00	100.00
สุขอนามัยของอาหารของที่พักรวม	แย่	0.00	0.00
	พอใช้	98.11	96.65
	ดี	1.89	3.35
	รวม	100.00	100.00

6. โครงสร้างการใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่จัดการเดินทางเอง

นักเดินทางคนไทยที่จัดการเดินทางเอง ถ้าไม่ค้างคืนจะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดมุกดาหารเฉลี่ย 1,850 บาทต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลักมี 4 รายการ คือ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (39%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (31%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (21%)

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดมุกดาหาร ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 722 บาท ค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (33%) ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (33%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (17%) และค่าที่พักภายในจังหวัด (13%)

6.2 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่มากับบริษัทนำเที่ยว

การสำรวจครั้งนี้ ไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มากับบริษัทนำเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดมุกดาหาร ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,000

บาท ค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าที่พักภายในจังหวัด (50%) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (30%) และ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (20%)

6.3 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเอง

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 4,562 บาท รายการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนมี 2 รายการหลัก ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (74%) และ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (10%)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีการค้างคืนในจังหวัดมุกดาหาร ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,324 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (44%) ค่าที่พักภายในจังหวัด (21%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (18%) และค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (14%)

6.4 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่มาอยู่กับทัวร์

การสำรวจครั้งนี้ ไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีการค้างคืนในจังหวัดมุกดาหาร ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,050 บาทต่อคนต่อวัน รายการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนมี 3 รายการหลัก ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (48%) ค่าที่พัก (38%) และค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (14%)

ตารางที่ 10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนาจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ ปี 2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดมุกดาหาร	จัดการเดินทางมาเอง(ร้อยละ)				จัดการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว(ร้อยละ)			
	นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
1. ค่าเสื้อผ้า อุปกรณ์การเดินทาง	6.93	5.06	2.01	1.33	0.00	0.00	0.00	0.00
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	39.12	10.32	32.55	14.20	0.00	0.00	0.00	14.29
3. ค่าที่พัก	0.00	0.00	13.28	21.46	0.00	0.00	50.00	38.10
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	30.86	8.94	33.45	17.75	0.00	0.00	20.00	47.62
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	21.11	74.36	17.30	44.19	0.00	0.00	0.00	0.00
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	1.99	1.33	1.23	1.06	0.00	0.00	30.00	0.00
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	0.00	0.00	0.17	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	0.00	0.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	1,849.74	4,562.31	722.32	1,323.66	0.00	0.00	1,000.00	1,050.00
ระยะพำนักเฉลี่ย(วัน)			3.57	3.63			5.00	4.00

7. ระยะเวลาในการพำนัก

ผู้ที่จัดการเดินทางเองและค้างคืน มักใช้เวลาพำนักที่มุกดาหารเฉลี่ย 3.57 วันสำหรับชาวไทย และ 3.63 วันสำหรับชาวต่างประเทศ ส่วนผู้ที่เดินทางมากับบริษัทจัดนำเที่ยวโดยเฉลี่ยชาวไทยและชาวต่างประเทศใช้เวลาพำนัก 5.00 วันและ 4.00 วัน ตามลำดับ

8. โอกาสที่จะกลับมาเยือนจังหวัดมุกดาหาร

ผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเยือนมุกดาหารในระดับที่ดี โดยกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติมีความพอใจมากกว่ากลุ่มคนไทยเล็กน้อย โดยมีร้อยละ 85.9 ของนักเดินทางชาวไทย และร้อยละ 98.2 ของชาวต่างชาติที่กลับมาเยือนจังหวัดนี้อีกภายใน 3 ปี

จังหวัด	โอกาสที่จะกลับมาเยือนใหม่	
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
มุกดาหาร	85.93	98.22

.....